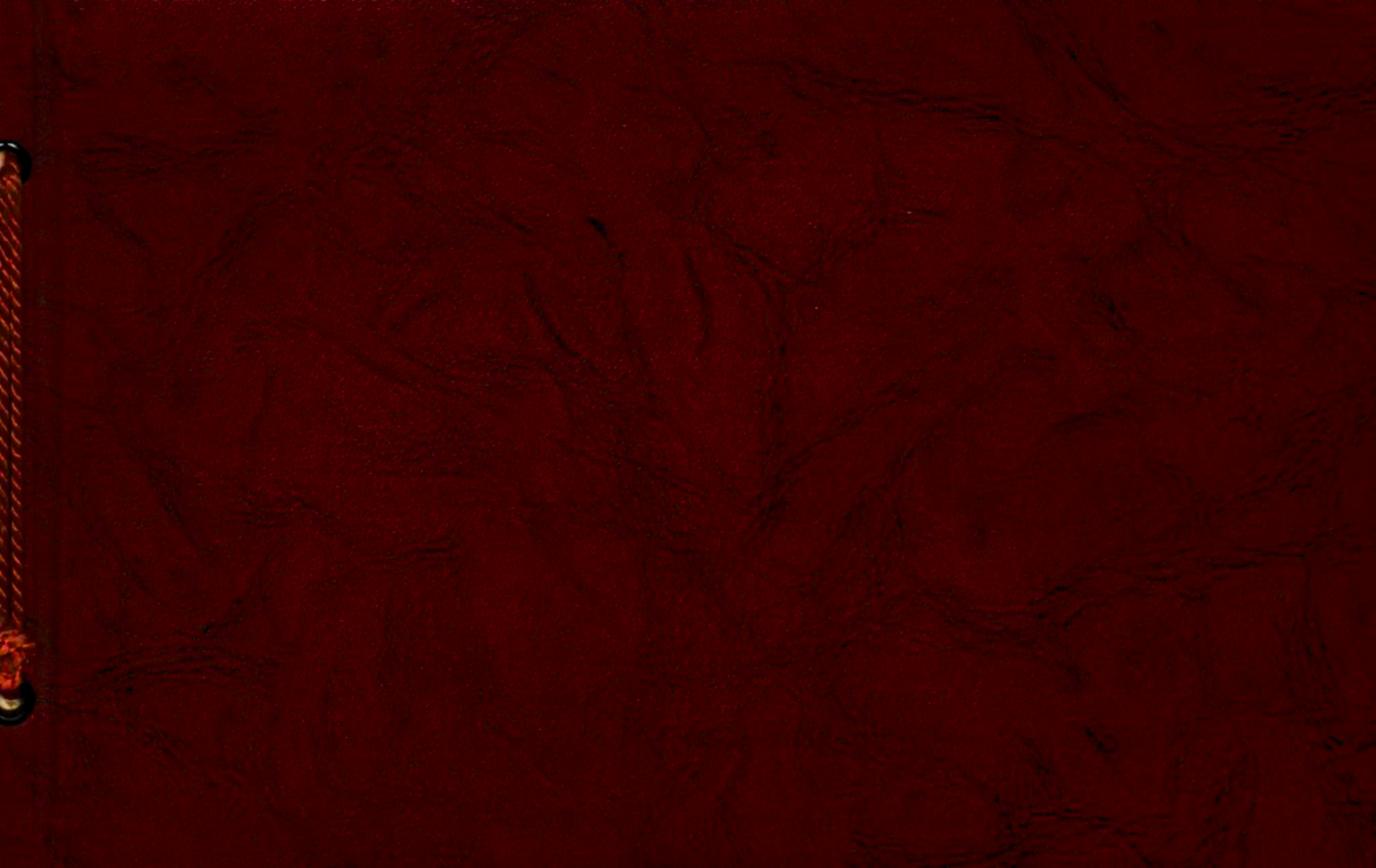

**PROSLAVA šestdesetletnice pisatelja Ksaverja Meška v
5. razredu mest. žen. real. gimnazije v Ljubljani dne
30. novembra 1934.** – V Ljubljani : Peti razred mestne ženske
realne gimnazije, 1934. - . [91] f.; 15 x 24 cm

(tipkopolis + rokopolis)

dir. Fri. iez

P r o s l a v a š e s t d e s e t l e t n i c e
p i s a t e l j a K s a v e r j a M e š k a v 5. r a z r e d u m e s t . ž e n . r e a l .
g i m n a z i j e v L j u b l j a n i d n e 30 . n o v e m b r a 1934 .

S P O R E D :

Vera Moskovič: Meškova mlada leta.

Ema Hauck: Moje misli ob čitanju Meškovih knjig.

Milena Turk: Ob tihih večerih. (Uvod.)

Lidija Müller: Nekaj stavkov iz Meškovih knjig.

Dr. Ivan Lah: Nekaj spominov.

MEŠKOVA MLADA LETA .

Letos, ko obhajamo 60. letnico enega izmed najboljših slovenskih pisateljev, smo se na pobudo g. prof. slovenščine odločile, da počastimo v današnji uri Ksaverja Meška ob njegovi šestdesetletnici plodnega dela. Opisala bom njegova mlada leta in kaj je vse uplivalo na njegov razvoj. Ker se to tiče zlasti nas, današnje doraščajoče mladine, je to zelo važno poglavje v zgodovini takega velikega pisatelja kot je to Fran Ksaverij Meško.

Vzhodni del Štajerske, Prlekija, je zelo rodovitna dežela. Preprežena je z vinskimi goricami in tihimi dolinicami. Ljudje, ki prebivajo tod, so vdani dobremu življenju in samozavestni hodijo za svojim delom.

Prevladuje mnenje, da ta dežela ni ustvarjena za lirika, pač pa bolj za življenskega praktika, politika in znanstvenika. Vendar to za Prlekijo ne velja. Dala nam je sicer res dva znanstvenika: dr. Franca Miklošiča in Dr. Murka ter politike: Božidarja Raiča, dr. Ivana Dečka in dr. Antona Korošca, vendar tudi dva lirika. Prvi je bil lirski pesnik lirskega pokreta, Stanko Vraz, drugi pa je Ksaver Meško, ki ga upravičeno lahko imenujemo lirika proze.

Njegov rojstni kraj leži dve uri hoda od Ormoža. Pri hiši v Ključarovcih kmetuje že od druge polovice 18. stoletja dalje Meškov rod. Pradedje tega rodu so bili doma najbrž nekje na Moravskem ali na Poljskem. Meški so bili na Poljskem celo knezi in kralji, ki so imeli preko Madžarske svoje sorodstvene zveze s slovanskim jugom. Ime Meško je nastalo najbrže iz Měch.

Pri Meškovich se je rodil dne 28. oktobra l. 1874. četrti otrok, ki so mu dali pri krstu zapisati ime Franc Ksaver.

Njegov oče, Anton Meško je bil zelo skrben, miren in prevdaren, Mati je bila živahnejša in strožja, vendar so otroci starše zelo ljubili.

Mali Francek se je že od mladih let dalje zanimal za pravljice, za vse novo in daljne in je skušal razumeti vse, kar je slišal. V duši mu je vstajalo vse polno lepote in hrepenenja za srečo, ki mu ga je budilo zlasti pripovedovanje domačega strica kovača, krošnjarjev in beračev, ki so pripovedovali toliko lepega. Vse to je razvnelo dečkovo dušo in veroval je v čudovite zgodbe. Želel je, da bi bilo na svetu res tako lepo, zato mu je zloba sveta napoljnevala srce s posebno žalostjo. Družčine mu doma ni manjkalo. Posebno dobra sta bila z bratom Tončkom. Pa tudi z drugimi dečki iz vasi se je rad zabaval. Sicer so rahločutnemu in sanjavemu dečku tovariši kaj radi nagajali, zato se je vdajal sanjarijam v gozdu ob belolasih brezah in ob šumenju vetra. Tu je lahko mirno koprnel za srečo in opazoval življenje svoje domačije. Zelo so ga zanimali mlini in bi bil postal pravgotovo mlinar, če ne bi bil šel študirat.

rat.

V ljudsko šolo je hodil l.1882. k Sv.Tomažu.V ljudski šoli je bil zelo dober učenec.Že v drugem razredu je spisal lepe spise.Iz nevolje nad poštarjevo Pepiko,ki ni mogla doumeti,zakaj je tako majhen,-je zložil prvo pesem. Ker je bil Francek vseskozi nadarjen in priden učenec,sta učitelj in kaplan prigovarjala očetu,naj ga da v šole.Da bi napravil sprejemni izpit,ki je bil tedaj izključno nemški,so ga dali starši v 4.razred na nemško deško šolo v Ptuj.Tam se kmalu priučil nemščine in se je v splošnem prav dobro učil. Istega leta je napravil sprejemni izpit na gimnazijo.Jeseni l.1886.je vstopil v prvi razred ptujske gimnazije.Zelo rad je hodil v gledališče,kar pa je bilo mogoče le v redkih slučajih,kajti često mu je zmanjkalo denarja celo za hrano.Tudi čital je zelo rad.Takrat so dobivali dijaki samo nemške knjige in tako se je Meško seznanil z najvažnejšimi pisatelji nemške in tujih literatur Doma je prebiral Mohorjeve mladinske poučne povestice,neki tovariš pa mu je

posojeval Jurčičeve romane. Slovenski dijaki so bili že takrat za Jurčiča vsi navdušeni. V tretji šoli je spisal Meško povest: Starši in sin, ki jo je spisal po zgledu povesti, ki jih je čital v Mohorjevih koledarjih in večernicah. Poslal je povest Mohorjevi družbi. Odgovora in objave ni dobil, pač pa jo je našel čez 20 let natiskano v celovškem „Miru“. V četrti šoli je bil že precej razgiban. V šoli je bil prvi za odličnjaki. Izven šole se je bavil in zanimal zlasti za vse na umetniškem področju. Bil je tedaj zelo narodno zaveden in je bila njegova želja, kot tudi želja večine dijakov, da bi smeli kot odrasli hoditi v čitalnico. Narodna štajerska zgodovina ga je zelo zanimala. Prijavil se je prostovoljno k izpitu iz zgodovine in je bil med petimi dijaki tretji odlikovanec. Slavna Celjanov in lepa lega celjskega mesta sta bili glavna magika, da se je odločil nadaljevati študije v Celju. Tu je bilo življene še bolj razgibano in njegova mladost je zaživela v širokem obsegu. Celje

znači v njegovem razvoju lep dvig in višek. To je njegova prešerna, neugnana in vihrava epska doba intenzivnega dožemanja, spoznavanja in prvega uveljavljanja. Izkušnje slovenskih dijakov so rasle od dne do dne, zaslomba se je večala in organizirala vedno močneje. Ko je hodil Meško v peto šolo, je začela v Celju izhajati Hribarjeva „Domovina“, ki je bila slovenski politični tednik, naslednjega leta pa visokošolski leposlovní list „Vesna“. Skupno z Rastom Pustoslemškom sta bila tamkajšnjemu dijaštvu nekaka voditelja.

Poleg tega pa je bila tedanja doba pri nas na Slovenskem v sličnem razvoju in razmahu kakor ti mladi fantje. V začetku devetdesetih let se je začelo stopnjevano udejstvovanje in utiranje novih poti - od politike do literature. Z devetdesetimi leti se ta naša mlada literarna generacija polagoma javlja in formira, a proti njih koncu je že vsepovsod na svojih nogah. Iz uhojenih stopinj Jurčičevih, Stritarjevih, Kersnikovih, Tavčarjevih, Aškerčevih in Gregorčičevih zavijejo preko tujih literatur takoj na nova in svoja pota. Natu-

ralizem je njih trenutno geslo, a še preden so na svojih toriščih, preden se prav znajdejo na svojih tleh, so že preko njega v modernih literarnih smereh ob koncu prejšnjega stoletja. Vse naše poznejše osebnosti na literarnem polju od Govekarja s sodelovalci „Vesne“, kjer je začel tudi Meško, od Čankarja in Zupančiča z njihovimi „zadrugarji“, so šle preko njih, vsaka osebnost na svoj način. Zelo zanimiva in značilna ter prav svojevrstna v naših razmerah je Meškova pot v literaturi, z njegovo usodo v življenju vred.

Kot petošolec je Meško pisateljeval skupno z nekaterimi prijatelji. Ti dečki so zapisovali svoje literarne produkte in jih kritizirali, vendar so se končno radi tega sprli in strgali vsak svoje prispevke. Meško je spesnil balado „Zaklad“ in elegijo „Na prešernovem grobu“, pripravljala pa je tudi zgodovinski spis „Lukrecija Severina“, najbrž po Tavčarjevem „Septimiju Severu“.

Poleg privatnega literarnega uveljavljanja so ustanavljali učenci literarnodruštvo, pri katerem sta bili glavni osebi Meško in Pustoslemšek iz pete

ter še neki šestošolec. Do ustanovitve pa ni prišlo. Naslednjega leta, ko je začela izhajati „Vesna“, se je Meško oglasil v njej s psevdonimom Jaroslav.

Tedaj so izšle Aškerčeve „Bal. in romance,“ ki jih je Meško tako goreče pri peči čital, da je pozabil na ves svet in mu je pregorela suknja. Aškerca so splošno visoko čislali.

V peti šoli se je prav pridno učil in je bil prvi v razredu, čeprav ne odličnjak. Matematika, ki mu je delala težave tudi še pozneje, mu je kvarila odliko.

Mladostno hrepenenje se je oglašalo v njem, sam s seboj je imel vedno več opravka. Radi tega je v šesti šoli malo nazadoval. Stanoval je nad branjarijo, kjer se je vse dobilo. Dobro si je vtisnil to v spomin, ki mu je omogočal opis prodajalne v romanu „Kam plovemo“. Kot sedmošolec je spesnil pesem „Nazaj ne bo ga več nikdar“. Pri njegovih pesmih vidimo lahen vpliv ruskih pesnikov in

ruskih narodnih pesmi. V naslednjih številkah je priobčil „Solze“ kot spomin na prerani grob svojega sošolca, potem elegično „Tožbo“. Pesem „Svaritev“, kaže njegove mladostne sanje in mlado voljo. V tretjem letniku „Vesne“ prihaja do domoljubnih in socialnih motivov. Pozna se upliv Jenkovih „Obrazov“. Jenko se mu je s svojo mehko burko prikupil in njega je tudi najbolj doumel. Prešerna je čislal kot prvaka naše poezije. Spesnil je še nekaj pesmi, izmed katerih so nekatere narodno - domoljubne. V svojih pesemcah nam toži o lastni usodi, težavah mnogih ur o oblakih, ki visijo nad ubogo, teptano domovino. Bil je v sedmem in osmem razredu zelo dober učenec. Mnogo je čital. Izmed Hrvaških pisateljev se mu je zlasti priljubil Gjalski. Tuje pisatelje kot Sienkiewicza, Dickensa in Scotta je visoko čislal. Poleg nemških dram je poznal največ Šekspirja. Tudi gledališče je pogostoma posečal. Izmed časopisov so čitali tedanji slovenski dijaki „Domovino“, Slovenski narod, in „Südterrische Post“, ki je Nemcem izpraševala vest in se navduševala v nacionalnem smislu.

Mature se je radi matematike nekoliko bal, vendar je še precej dobro znal. Druge predmete je seveda zelo dobro znal. Razgiban in vznemirjen fant, ki je poznal precej svetovne literature in ki je ljubil domačo besedo je bil Meško. Tiskali so mu že pesmi, ki so govorile o njegovem hrepenenju in pričakovanju, kateremu ni bilo ne meja ne oblike. Priboriti pa si jo je hotel šele v življenju, ki šele prav pride s svobodo in delom. Tako se je peljal v vidovih zarjahnju, in dajal duška svoji zasanjani bodočnosti, ki ji je govoril krilate besede, polne poguma in samozavesti.

Vera Masković

M o j e m i s l i o b č i t a n j u M e š k o v i h k n j i g .

Kakor Meško, tako tudi jaz ljubim tihe večere. Ko se dela mrak sedem k oknu in čitam njegove „Ob tihih večerih“, ali „Na Poljani“, ali „Kam plovemo“ itd., dokler mi mrak ne zapre knjige in reče: „dovolj za danes.“ Takrat pa nimam volje niti želje prižigati luči, ampak obsedim s knjigo v naročju, ki me ponese k Mešku, v tisti njegov tihi in fini svet, ki si ga je sam ustvaril z borbo, ki je trajala leta in leta.

Skoraj vsak večer sedim s „Tihimi večeri“ v naročju. Poznam jih do najmanjše potankosti in jih dostikrat imam pri sebi le zato, da mi pripomorejo v mislih obiskati Meška tja daleč v Zili. Tam onstran meje, med našimi zaslužnjenimi brati izvršuje svojo nalogo, ki si jo je zastavil, ko je s težkim srcem vstopil v semenišče, se odpovedal ostalemu svetu. Le literature si ni dal vze-

ti. Ta edina ga je krepčala v njegovih težkih dneh, ko je vodil borbe s svojo ljubeznijo do literature, do sveta, proti svoji obljudi. V teh težkih dneh se je bavil sam s seboj, se skušal analizirati, iskal je velike pesnike in pisatelje, da bi ga potolažili s svojimi deli. Čestokrat pa mu niti ti niso mogli dati utehe in moral si jo je iskati sam v sebi, v prirodi v kateri je zrasel in se razvil do svoje popolnosti.

V mladosti je bil živahen in zato je dojemal vse z njemu lastno dojemljivostjo. Študiral je v različnih krajih, ki so si bili po svojih običajih zelo različni in to mu je dalo možnost primerjanja. Toda semenišče bi mu gotovo vzelo vso voljo do pisateljevanja, ko ne bi bil navezan na literaturo s tako veliko ljubeznijo. Povsod so ga srečevale ovire, toda mladi človek je šel junško preko njih. Moral se je v svojih dijaških letih skrivati pod psevdonimi, ker je največ sodeloval pri Ljubljanskem Zvonu, ki je bil po semeniščih najstrožje prepovedan.

In, ko je bil že na svojem službenem mestu, je dostikrat srečaval velike ovire. Moral je pretrpeti zasramovanja, preganjanja in grožnje s katerimi mu je med vojno pretila Avstrija. Vse to pa je trpel tiho, saj si je obljubil služiti svoji domovini tako ali tako, a največ^s svojim ponosom. Tej svoji obljubi pa je zadostil popolnoma.

Kot sin preprostega kmeta in narave se je razvil in ostal sin narave. Čez vse vaje kmečkega življenja, ki ga je poznal v vseh odtenkih in ga še spoznava kot duhovnik na deželi, nam je dal dosti spisov o njem. Ob Zili pa mora z žalostnimi očmi gledati, kako počasi Koroška odмира od svoje celote, ker jo hinavski obraz gospodarja zavaja. On pa je tam gori sam in se bori proti temu odmiranju z vsemi močmi.

Pred menoj so njegove knjige. Vidim ga, kako zopet in zopet seda za mizo ter piše, piše in daje z vsakim stavkom svojemu narodu del samega sebe. Vse njegovo trpljenje, utise, ki jih je odnesel iz življenja se odražajo v njego-

vih prsih, ki so polni nežnosti in tihega trpljenja, kakor je Meško sam. V vseh njegovih knjigah je nežnost, ki jo ne srečamo pri nobenem drugem pisatelju.

V njegovih knjigah srečamo na vsakem drugem koraku neko tiho boleost, ki jo ni razodel nikomur in je hodil z njo sam po naravi ter se tolažil kakor je vedel in znal. Hodil je vedno sam in nihče ga ni skušal podpirati. Njegova občutljiva duša je prenesla marsikateri udarec, ga prenesla junaško in nato je položil boleost svoje duše v povesti, v romane, v črtice, da si je olajšal breme, ki ga je tlačilo...

Na Anico je naletoval sneg in ona je s sladkim in mirnim čustvom zaspala za večno. Zakaj srečavamo pri Mešku tolikokrat naletavanje snega in potem isto zadovoljno smrt? Zdi se mi, da je on sam čutil, da nad njim naletava sneg, oziroma da drugi mečejo sneg na njega. On pa se je boril proti tej lepi, mehki, toda zahrbtni smrti. Poznal je njene odtenke do popolnosti in jo je

zato lahko tako plastično orisal. On sam je to smrt premagal in nato s hladnim, nežnim smehljajem zrl na tiste roke, ki so metale na njega sneg in , ki ga niso mogle zakriti.

In zopet stoji pred dolgo, neznano potjo, ob straneh pusta, pred njim bela cesta, ki ji ne vidi konca. Z lahko melanholijo in otožnostjo zre na ti poti, ob njem stoji prijatelj, ki pa odide ob prvem stranskem potu, on pa mora sam naprej, po tej motni, beli, trdi cesti do svojega cilja. Težka je bila pot, ker se je vlekla v brezkončnost. Sam je bil, brez vsake opore. Dostikrat je že skoraj omagal. Moral se je odpočiti na obcestnem kamnu, da je dobil novih moči, da je lažje hodil dalje. In tako je hodil leta in leta, nosil svoj križ in ga še junaško prenaša tam daleč, kjer mora molčati. Še sedaj ni na cilju in vem, da se gotovo dostikrat spomni, kaj in kje je še cilj.

Na tej poti je sicer tiho prenašal vse in v svojih mehkih izlivih le tu in tam izražal boleost. Včasih pa se le ni mogel premagati in takrat je zado-

nelo turobno. Edina tolažba mu je v teh težkih dneh domovina: „V dnevih nesre-
če in bede, v dnevih, ko mi tare dušo obup, si mi edina podpora, edina tolažba
Ti, ljubezen do svete naše domovine, ljubezen do rodne grude.....”

Ko pa se je kolikor toliko potolažil, ko je že videl pred seboj svoj cilj,
se je zatekel k naravi po zadnjo tolažbo pred najtežjim - pred dosego cilja.
Ljubil je gozdove, v njih se je sprehajal še kot očetov pastirček in je zato
v njih našel največ tolažbe: „ - Hrastov gozd! - Kdo se še ni nikdar iztegnil
s samoppašno slastjo, z dušnim in srčnim zadovoljstvom po zelenem, mehkem, vol-
natem mahu v veličastnem hrastovem gozdu, ter zrl s polodprtimi očmi v zelene,
lahno se zibajoče vrhove, diha je počasi, krepko in enakomerno vase sveži, oži-
vljajoči gozdni zrak.....!”

Jokajoče gosli! Kolikokrat je Meško igral na goslih svoje duše in ob oto-
žnih, bolestnih akordih je trpel. Ob teh akordih je hrepenel kot vsak mlad
človek v svet, v tisti svet, ki mu ga njegove razmere niso dovolile, ki so mu

ga naravnost kruto odvzele. In te svoje tihe želje in hrepenenja je položil v svojega „Cigančka“.

Tako je dal svojemu ljubljenu narodu svojo dušo. Toda, kakor vsak pisatelj ja bil tudi on čez vse navezan na svoj rojstni kraj. Ta ljubezen ga je silila, da ovekoveči svojo rodno vas. Dal ji je prekrasno ime Poljana. Na tej širni poljani je zrasel on in v njegovo mehko, mlado dušo se je utisnila vsa sreča in nesreča te doline, teh hiš in njenih prebivalcev, teh lok in logov. Daleč od doma se je tolažil s temi spomini, ki so mu bili sveti. Kakor pa je vse ostalo dal svoji domovini, tako je tudi to knjigo položil na njen oltar, da spozna kako ljubi on njo in svoj rojstni kraj, del domovine.

Leto za letom je minevalo v službi domovine in skoraj in skoraj neopazno so brzela mimo njega v vednem delu. Pehal se je za dušo svojega življenja kakor za dušo vsega naroda in mu v ta namen pošilja knjigo za knjigo, da ga spozna, da ga razume in se ravna po njem. Svojemu cilju se je vedno bolj bližal in

že je mislil, da je prišel do njega, ko je moral v svetovni vojni spoznati, da je še daleč. Ostal je med preganjanimi brati, da jim prinaša tolažbo, da jih spominja, da je on predstavnik onega naroda, ki živi za Karavankami in ga loči od onih le majhen črn pas-državna meja. Ostal je tam skoraj pozabljen od nas vseh. Toda uvidel je da sam nebi zmogel tega dela in tako se je vrnil med nas, v bližino Karavank, da lahko vsaj pozdravlja preko njih svoje ljube župljane onstran meje. Le redki so se spomnili, da živi naš veliki Meško v delu za potlačene in jim in jim ne more dati niti svojih knjig. To leto, ko praznujemo njegovo šestdesetletnico, pa kličemo Mešku: „Oprosti, da smo Te skoraj pozabili. Drži se Ti kličemo in upaj, da bo prišel dan, ko Ti pridemo vsi na pomoč in Te rešimo naloge, ki te tlačijo k tlom. Zaupaj v nas, ne bomo Te zapustili!“

Hauck Emma

NEKAJ SPOMINOV.

Ko smo bili mi v peti šoli, je šla preko naše slovenske zemlje ona lepa, velika pomlad, ki jo imenujemo: slovenska moderna. Bila je takrat šele v začetku svojega vse premlajajočega pohoda. V „Ljubljanskem Zvonu“, in drugih listih so se pojavljale čudne blagozvočne pesmi Zupančičeve, izhajajoče iz čaše opojnosti, vmes so doneli krepki akordi sonetov Kettejevih, zveneči iz poezije polnih dolenjskih gajev, za njimi so se oglašali plahi verzi Murna Aleksandrova, ter odmev tihih kmečkih samot ali bohotnih sanj na fantovski poti, nad vse pa se je vzpenjal prešerni duh Cankarjev, poln borbenosti, pomsaha in pikre resničnosti, samozavesten, predrzno odkrit in neugnan, zraven pa poln prikritih lepot in nezaslišanih sanj, glasnik novih misli in mojster

nove proze. V „Dom in svetu„ je sredi mladih talentov gospodoval gorenjsko naravni Finžgat, domač na kmečkih tleh, kakor na parketu. Za njim se je oglašala sanjava melodija Meškova, podana v lirično nežnem jeziku in polna skrivnostne sladkosti, ki je vabila k sebi vse, ki so iskali lepote tihih samot.

Naenkrat je v to zgodnje pomladansko žvrgolenje posegla smrt in iztrgala iz mladih vrst najbolj samorastlega in življenja polnega pesnika Ketteja, ki je bil gotovo najmočnejši talent med onimi, ki so stopali na čelu. Za njim je klonil glavo mladi Murn-Aleksandrov, ki je komaj posvetil svoj prvi, tako ljubi ki šopek pomladnega cvetja Almi v spomin. Smrt teh dveh nadarjenih poetov je šele razkrila vso globokost in vrednost nove moderne poezije. Mladina je dvigala glavo. Takrat smo zvedeli za cukrarno, ki je bila zbirališče naših mladih poetov. Tam so se čitali veliki svetovni posebno ruski pesniki, tam so se kovali veliki načrti, tam so mladi talenti ustvarjali in prebiralii drug drugemu svoje prvence. Strogi napram sebi in drugim so se izpopolnjevali in rastli.

V to bagastvo naše moderne pomladi je prihajala sanjava poezija Meškova, kakor od nekoč daleč. Že, ko je izhajal roman „Kam plovemo,“ se je vse zanimalo za mladega pisatelja, o katerem so na skrivnem šepetali, da je bogoslovec. Pravili so, da je šel v bogoslovje v Celovec zato, da bi bil bolj svoboden. Roman je obetal nov moderen pripovedni talent. A vso lepoto Meškove proze smo začutili šele iz njegovih „Slik in povesti“, ki so izšle v „Slovenski Matici“.

Bila je to ^{tedaj} gotovo najbolj čitana knjiga. Posebno ženski svet je našel v Mešku svojega pisatelja. Edini Gregorčič je bil morebiti enako ljubljjen in čitan. A Gregorčič je bil takrat že preteklost, Meško pa je bil moderen, sodoben. V njem je izpregovoril oni del naše domovine, ki dotlej še ni bil dal svojega pripovednika. Ves mehak in nežen kakor one ljubke naše pokrajine ob Dravi, Muru in Sotli. Bil je to oni šopek Slovenskih Goric, ki prihaja z daljav, od pannonskih ravnin, iz tihih dolin in sanjajočih gozdov. Od tam nam je Meško prinesel nekaj svojega, posebnega, novega, našega. Meško je lirik. Pri liriki smo

radi občutljivi in izbirčni. Zato je najbolj lep, svoj in naš v tistih tihih večerih, ki so najbolj resničen izraz njegove duše. Takega smo vzljubili takrat vsi in tak nam je ostal za vselej v spominu.

Potoval sem nekoč z Bleda v Rivo ob Gardskem jezeru. Ker je odhajal vlak iz Beljaka šele ob 7 zjutraj, sem se ustavil v Mariji na Zilji, kjer je Meško župnikoval. To je mala pristna koroška vas s starinsko cerkvijo. Čuti se bližina Beljaka in nemštva. Kakor da diha smrt od severa. Našel sem Meška v starem župnišču. Gostoljubno me je sprejel. Ko sva hodila zvečer okoli cerkve, sem videl, kako ga vaščani ljubijo. Pa tudi on je imel za vsakega ljubeznivo besedo. Tu je živel v tej samoti s svojimi sanjami, obdan od sovražnega sveta, a z njim je bil ta preprosti narod, ki je čutil v cerkvi še edino oporo pred onimi, ki so mu pretili s pogubo. Preživela sva ves večer globoko v noč v prijetnem razgovoru. Živel je ves čas izven naših literarnih središč in velikih mest, zato ga je zanimalo marsikaj. Zdel se mi je plah, kot da bi se bal sveta, posebno pa doktri-

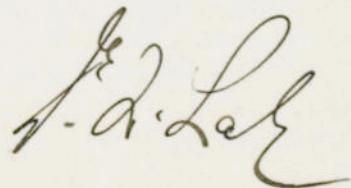
narjev, ki gospodarijo v poeziji. Zato je bil najbolj srečen sam v svojem svetu. Liriki so radi samotarji. Bogati so v svojih lastnih sanjah. Kaj jim more dati svet. A pogovarjal se je rad s sebi enakimi, s sorodnimi dušami. Imel je s svetom mnogo pisemenih zvez. Tako je živel vse do vojne in delil mladini, narodu in svojim čitateljem knjigo za knjigo.

Šum in ropot svetovnega boja je posegel tudi v njegovo tiho svetišče. Kako ne bi, saj je živel v krajih, kjer se je pravica umikala nasilju. Njegova pot je šla skozi ječo do svobode. Zelo rad se spominjam tistega lepega večera v Mariji na Zilji, v razgovoru z njim, ko je v mehkih besedah govoril o sebi, o svetu, o ljudeh, ves čas mil in preprost, skromen in ljubezniv, kakor da je to lehipen trenutek, ko si morava razodeti le majhen del onega sveta, ki se skriva nekje daleč v nas, tam, kjer živi umetnik, tu pa je le človek, ki se komaj upa dotikati onih skrivnostnih daljin.

Srečala sva se čez mnogo let na Kongresnem trgu. Bilo je po vojni. Vračal

se je iz Rima. Oba sva čutila, da bi si imela mnogo povedati. Saj se je med tem izvršila velika izprememba sveta. Ali se je izvršila izprememba tudi z nami? Ali nismo več mladi? Nisva mogla prav z besedo na dan. Mladost je bolj odkrita. Poznalo se mu je, da je preživel težke čase in razočaranje. A ni tožil. Niti nad tem ne, da mora živeti v hribovski vasi daleč od sveta, dasi Vojna mu je vzela vse. Najbolj žal mu je bilo za knjižnico. Ostal mu je samo njegov svet poezije in sanj. Vprašal me je, kaj dela mladina. Povabil sem ga naj pride med nas. Želel sem, da bi spoznal, da vkljub težkim časom, ki so daleč od tihih večerov, še vedno žive lepe duše, ki sanjajo o lepšem svetu nego je ta.

Želimo, da ga naš pozdrav razveseli, ker prihaja iz sveta, ki je odmev njegovega

Spoičivami gospod pratej!

Ob Vaši šestdesetletnici, se vam na spodbudo naščega
gospoda prof. dr. Ivan Kalin, drznom pisati in vas prosim,
da moje ustnice vramete take, kol so.

Literaturo ljubim, čez vse mi si to moje ustnice spi-
benen skoraj drznom primerjati s Vaši. Vaše knjige čitam v
velikim veseljem in se popolnoma v lahkoti potopim vanje
ter jih parumem. Šesti krat mislim na vas in pri tem se
ne morem ubraniti misli, da vam je vseeno, če težje kakor
gorve. Takrat bi najraje pristal s vam in vam rekla: "Ver-
mite me v pomni." Toda, ti so le preskrbene misli.

Takle Vaši besede pa so mi naravnost primorli: "Predi-
tibe mi in predi puste in se nevidnih grobovih, sem si prijel
v brgo, da je moje življenje isto tako pravo in utvarsko

izalostna pustinja. Vse je naturo v Sem poveljenju - vse stvari sem potok =
pal, vse velike ideje in veličastne naklepe sem potopil v ogletoke
gorb, prodal sem stvarje svoje duše, sveta pomanujša sem prodal
in večino ljudi sem ugrabil.

In nekaj stopam v Semni rivi po ruti puščavi "Sem
mojimi Semnim mislim morate opretili, ker sem odnaša ta Trolodj,
Sfer se pameere jeta pa letimi izalostnija in ti Trolnucje, počasn
umirajuje mene in se pušča kljub moji mladosti. Imam občutek,
da sem v opretnici ta katere smreka pampadajšoč krsti se od stala.
in, da se tega Trolnucja Insti jato in kmu mropla ubpaniti
in, da Proj kljub vsem praznjam ne more delovati smreka,
ker krsti v opretnici pač morajo Trolnuciti.

Opredite, gospod piratej, da vam ta šestdesetletni ne
pajem veselih jetni. Teh ne znam. Želim pač, da vidnete se
dolge med nami, da nam ropet naklonite kako knjigo, ki bi vam
delovala nekaj varčija, Trolnucja in, da se nadalje delovite.

naše uboga brate.

I spritovanjem Vas poracioneja

Janek Bina

Prvič v življenju pišem pisatelju, zato mi
oprostite, če moja oblika ni uglajena ali če vam kaj
drugega v pismu ne ugaja.

Pišem vam ob tistem večeru, ki jih tako ljubite.
Da, tudi jaz jih ljubim, kakor tudi ljubim otožno
Chopinovo glasbo. Ob tihih večerih parmisijam, kaj se
vse leži pred menoj, življenje, bodočnost. Medtem ko
se vi spominjate preteklosti in obujate spomine
na grenke in lepe ure vašega življenja, ki ima
toliko vsebine, sem jaz še mlado dekle, ki se nisem

spornalo grenke čase življenja. Vendar vem, da moja
pot ne bo nglajena in v rožami posuta, ker cilji
mojega hrepenenja so še tako daleč...

Da, dolga je še pot do cilja, Bog ve, ali jo kdaj
dosežem?! Treba bo mnogo trdne volje in vem, da se
mi bo treba še mnogo boriti s samo seboj in iti
preko mnogo naprek. Ob čitanju Vaše knjige, "Ob
tih večerih" sem uvidela, kakšen majhen
čolnič sredi razburkanega morja je človek, ki ga
mečijo valovi usode sem ter tja. Malokdo je tako
sploščan, da priplave v varen pristan. Tudi Vaše
življenje ni bilo ravno najudobnejše, vidi ste

mnogo gorja in trpljenja, mislim pa, da je Vaša
ranjena duša našla pokoja v mihi domovini, kjer
bivate zdaj.

Lestitam Vam k šestdesetletnici in želim, da
bi Vas Bog ohranil še dolgo dobo let zdravega, in
srečnega v ponos naše ljubljene Jugoslavije, v kateri
ste sanjali toliko let v oni lepi Slovski, kjer prebi-
vajo naši bratje in sestre, pa nam jo je odvzela tuj-
čeva roka.

V znak velikega spoštovanja in odanosti
Vam pošiljam prisrčne pozdrave.

Vera Moshovič

Tih večer je... Vse je leglo k pokoju: dan, zemlja in lovek.
Izmučeni so bili vsi! Ker je motna, reake se bele solze
padajo z nje na splošno zemljo, ki jih niti ne čuti,
ker je izmučena in spi... In izmučena in utrujena
je moja duša, a cilji, ki hrepenim po njih, so še
tako daleč.

Tudi jak gubim kakor ti tih večere.
Zato sem z gubeznijo sedla k knjigi in jo prečitala.
V dno duše so se mi vtisnile besede, ki sem jih
tu navedla. Zahvaljujem se vam za vse, kar ste
nam lepega napisali in vam kličem
"Pa mnoga leta!"

Ljilja Kerran

Daleč so se moji cilji, kodo ve če jih kdaj
dosečem. A vendar treba je iti, hiteti
treba - ker moji cilji so še daleč, daleč
je še kraj miru in počitka.....

Našem velikem posniku želim
ke njegovi šestdesetletnici ve najbližje
na mnogo leta?

Prreda Meeur

Kostanji so šumeli nad teboj, rindili so se
troji lepoti Lenica, pozdravljali so te s čudovitimi
pozdravi, bajne pravljice so ti pripovedovali z než-
nim in ljubečim šepetom, svetje so ti trojili na
pot in tebe samo Lenica, so obsipali s svetjem, skitki
so hoteli tvojo mladost, tvojo nedolžnost in svetost
trojo, Lenica...

Pollak bira

Tiho sem sklonil glavo nad njeno roko, počivajočo
na odeji. Poljubil sem jo zarko, in očesa mi je pivrela polra
ljuberu. In je kanila na koščeno roko.

Bratuj Jdenka

" Treba je se malo posediti in pomisliti ter
premisli, čemu človek živi tako ločeno od sveta,
kakaj prihaja na dom po teh stinih in
težavnih stesah tako porno v sanjavih poletnih
večerih. "

Jolene Yema

Preciastiti gospod!

Ko sem čitala Vasō knjigo "Ob tihih večerih," so mi prišle pred oči tebe vrstice, ki jih Vam pošiljam v znak spoštovanja:

"Godeš, ob tebi pa stoji množica, vsi molče, vsi te gledajo z občudovanjem v očeh, poslušajo s pitičajnim dihom, da ne bi izgubili ne enega glasu. Studence čulja, tiho enakomerno, lipa nad teboj šumlja skrivnostno moreliti je utihnila celo ona ter poslušā vsa zavzeta - tvoja duša pa piče in vriska in toži in plaka ..."

Nada Fuc

"Kadar ugame oko troje manice, ti ne bo sijal
nikoli več dan, kakršen ti sije sedaj, otrok moj
mah.

Najlepše čtivo, kar sem kdaj čitala po Vaša
"Mladim Ircem". Tudi knjige: "Na Poljani" ob
tihih večerih, "Dane plovemo?" "mi boča ostale" ved-
no v spominu.

Mare Jva.

Čigunam sem brezod področnega krova,
vričen v trsto izbuljenje,
med ljudi brez občutja, brez usmiljenja
in brez ljubezni ...

Čedno sem rada prebirala vašo
delo, med vsemi pa se mi je vtisknil v
spomin ta polkomek.

Antonič Kosta

Oglej, topleje nego soluce nje
vka tvoje manice. Več roči nego
soluce x neta ti seje in ti bo rejata
na življenja pot hutešen in skrb
materina.

Jokom Justiči
V.

Litat iz Tihit večerov:

„Mamica“ ...

Planila je pokoncu, kriknila je - a takoj se je skušila spet na stol.
Njene roke so se oklenile mojega vratu, pritisnila je obledelo lice k
mojemu in je rinktela na glas. Plakala sva skupno - solze
veselja, hvalečnosti in guberni so bile to.

Bizilj Hajdog

„Tako i mi
drevesce majhno smo vsadili
a da bi srečno ga vzgojili,
iztrijemo vsi
v veseljem svoje vse moči!
Da to drevesce, sad rodi
v prid domovine, v njeno čast
daj Ti mu, vetri, krepko rasti.“

Ljuba Koder.

Gospod pisatelj!

Literatura mi je pri srcu. Ko čitam knjige, razmišljam
sama s seboj. Razmišljam naša dela in dostikrat re-
čem: Moj bog, kaj je vendar brast, kaj je svet in kaj
smo" mi!"

Kraute Luckmann

Rada se poglabjam v Vaša dela
in vam le Vaši srestovetnosti prisrčno
čestitam!

Zdenka Gaber.

A včasih se nenadoma predravim in
teh sanj in se spominim, kako sem se prebudil
nekdaj nenadoma iz sna, ki sem sodil o njem, da
ga bom sanjal brez konca in nehanja, vse večnost.

Fidur Jajca

In ob tistem matvaško minuem večeru
sem postavil korak sredi prazne ravani. In
iz globočine duše sem razplakal bolno in
vroče na izguljenimi cilji, na izgrešenih
steranih k jasnim ciljem.

Perros Kenée

V. varred

Vzbuďte me z ljubočo besedo, z besedo polno
sočutja in usmiljenja, če mi klavi kdaj duša, ki je
vsa izmučena in utrujena in vsa željna pokoja, a vidi
pred seboj še težko in strmo pot do ciljev, ki so še
tako daleč...

Vicar Tatjana

Tja v prelepe Slov. Gorice naj pohiti tudi
moja skramna čestitka k Vaši šestdesetletnici
plodavnega dela!

Senica Rigler

V hrogu Vaših občudovalcev čutim blagodejni
vpliv toplih srčkov Vaše duše. Radost me po prebrani
ob misli na Vaše prijetne občutke, ko prejmete ob Vaši bo
letnici toliko slovarov Gubernij in hvalernosti pol svojega naroda.
Dovolite, da se pe jaz pridružim Vašim hvalerijam čustilcema.

Princio Milera

„Kaj se ti krše oko od radosti in sreče, otrok moj?“

„Ker tako toplo, tako lepo sije sonce, kato?“

„Veseliš se sonca, ljubiš ga? Veseli se ga, ljubi ga, otrok moj mali!“

Kot otrok mi je bilo najljubše štivo „Mladim srecem“ in
sedaj najrajši posegam po Vasih „Tihih večerih.“

Elizabeta Rupelj

Odlomek iz Kasih, "Tihih sciarov." A glej, kripoma se razidljejo, dremajoči
mlhovi, razodele se, razgumejo - nad puščavnikom kablesti sinje nebr - a ne,
raj neba niti ne vidi, vidi le dvoje velikih soluc, ki gonita moker nad
mlhovi in razsvetljujeta s rindovito svetlobo gozdni polnuak in ošanjata ves
ravin svet...

Grise Tatjana.

Dovolite, prečastiti gospod, da vam pošljem k Vaši
šestdesetletnici in Vašemu godu kot skromno darilo nekaj iz
Vaših "Tihih večerov".

"Nikoli mi ni še posteljala postelje druga roka kakor
ljubeča roka materina, ki vrahlja posteljo, da se spi v njej garho
in prijeto kakor na rokah angelov nebesnih - nikoli ne!"

Melka Tošenel

- -> "Domovina, domovina, mati! Kadar nas zapusti
ves svet, kadar nas varajo vsi upi, se potočemo k
tebi, mati! Blagor mi, kdor se sme odpočiti na
tvojem srcu! Blagor mi, kdor more mirno
leži v tvoje naročje, mati!"

(Iz povesti "charijina kiparja")

Peterlin Branka

On nihče ne ne spomni in ne vpraša, kaj sem trpel tam runaj
v svetu, prvem trpljenja, kako sem vdihoval in jokal tam
runaj v trpljenju, prvem vdihov in sotra. Otem ne ne nihče nič,
kakor ne bi bil odšel nikoli v svet, kakor bi bil vedno sedel pa do-
mačo mizo, ob pitju in materi, ob sestri in bratih, otrok, dete...
Nihče ne vpraša, kaj je sveti Božič nočoj, ki peli vse rane, ki pa-
grinja s posabnostjo vse ljudi.

Teh besed sem se spomnila, ki sem jih jitala v "Tihih večerih."
Vedno mi bodo ostale v miselnem spominu.

Gumstel Silvanija.

... Pozno v noč sem stonel ob oknu. Nebo je bilo temno, samo svinec
valovec v neizmernih višavah, počasi sem in tja. Vse pristo in mrčino-
le tam nad goro, se je po planjavah vil, dolga in ozka pas. Med pepelnato
temo se je bil navzgor in je izgubil brez sledu. Gledal sem ga pazno, vedel
sem kraj pomeni: pod močnega življenja oškropljena z sivo krovo, med
mrakom in temo izgubljen v noč...

Luparu Silva.

Dremajoči večeri so mi polnili dušo z mehкими, sanjaviimi akordi ;
ko je bila prepolna, so se izlile vse te sanjarije o lok, v strunah je
rasanjala dremajoča otožnost vaškega večera, in mehko je zvonelo o te-
hi večer, v mirno noč, ki se je čudila razveta in presonečena, ko
so prihajale iz strun k njej njene lastne skrivnostne misli in sanje..

(Ob teh večerih: ligancček)

Bakarčić Louja

... luj, ali ne roone ruzaj baricu wouari...
" O, sveta noc, blažena noc?..."

Orlunec Milenz.

Terjancič Vanda

P.

Kostanji so šumeli nad teboj, čudili so se
tvoji lepoti, Lenica, pozdravljali so te s čudovitimi
pozdravi, bajne pravljice so ti pripovedovali z nežnim
in ljubečim šepetom, cvetje so ti trosili na pot in
tebe somno, Lenica, so obrijali s cvetjem, okititi so
hoteli tvojo mladost, tvojo vedrino in svetost
tvojo, Lenica...

„Mati“, - Tako tiho so klicali in ječali, da so slišali
komaj drug drugega. Tudi jokali so pitajers, tiho...
tiše in tiše... v presledkih... Jok jih je utrujal, strah
jih je izmucil, lačni so bili... nasvetadnje so radremali
in raspali med ihtenjem...

Sonja Luran.

" Romual boš k vsemu lepemu in velikemu
življenju - romual dolgo pot,
pot polna nevarnosti in zaprek. - Življenje
pranjaš novoj, otrok moj. "

Zelo rada sem uitala. Dvare hujige ni se vedaj so
mi najraje vselej.

Milena Turk.

Vi ste otroci moje žalosti in boli. Vas
resnica. Takaj le bol in trpljenje je resnica
življenja, radost le kratka, strupena prevara...
Pojte o moji boli, o mojem trpljenju od roda
do roda In o smrti: pojte, takaj
ljubezen je murla. In prijo je murla vse.
Zato ne pojte nikoli veselo.

Organc Vasilija.

Velečenjeni gospod Meško!

Na dan vaše šestdesetletnice sem se spomnila na lepo citat iz vaše knjige, "Ob tihih večerih". "Vsakih sto let se odpre ob tistem večeru neodoljivi svet alovin. Vsakih sto let se porodi ob tihih večerih v skriti puščavi bajni ptič feniks... Vsakih sto let bi našel človek nemara svetega prijatelja. - A mi sojeno vsakemu, da vidi svet alovin. In koliko jih je, ki so videli feniksa, dvigajočega se v veličastnem poletu proti solnitemu oblu? - Malo jih je, ki najdejo svetega prijatelja.

Loganik Vlasta.

Še bi bil jaz kralj; rekul bi ti: Vremi
kato krono, ti mavnica moja! In vse
krajstro vsem; rakaj najbolj bo mavi
ni drugim, te plabla vsem ti, mavnica,
premla. ...

Še v otroških letih sem čitalo,
vase knjige ni najbolj mi je ostal
v spominu to starek.

Markar Voz

K vašemu jubileju!

Ne panno ob tilihile znanstveni rečevli, v samu-
tmile prali, samperak tudi tekerat, ko se pliš reslo žvegalenpe
ptičkov, po mi vašo povest prispetue.

Le slehouna povest, ki je prišla izpod vašo-
ga peresa, mi je znana. Pričakujem pa porile, in že panno ob
taki misli se opravlostiu. Š koliko bo zopet venlik poie, pre-
bōtik ob vaši knjigi. Nazreselili pa bisto je duno mnogole, ki
šo tudi težko čatajo vašoga literarnega dela.

Zato vam dravo, ki smo v prvi praznovali vašo
šestdesetletnico, reslo zaključim:

"Na mnoga leta!"

Alhar Dausca

En otožnost v mojih očeh? Ne motite se, bratje! Ne xro tako xamišljeno, ker hrepenijo po svetu in njegovi sreči. Ne! Saj sem jo imel ob sebi — korak še, iztegnil bi bil roko in imel bi vse. A tistega pomla danskega večera sem se odrekel vsem in sem krenil na novo pot. Ni lahka ta pot, priznavam. Še pogledjte tja nazaj na njo — ob vsakem koraku križ, ki sem križal na njem svoje srce in njegove xčije in njegovo hrepenenjo..... En če pogled dam naprej, vena, križ ob vsakem koraku. — A ~~xar~~ radi tega ne xro tako xamišljeno ~~moje~~ oči. Xamišljeno xro, ker xro s hrepenenjem po daljnem cilju.....

Gruber Marija.

Ulonč na roki sem bil dolgo r shujšani obrar mamičin. Niti dihati si nisem upal
prav, boji se, da jo pridhamim in prestrasim.... Tihó sem sklonil glavo nad njino
roko, počivajočo na odiji. Poljubil sem jo čarbo, iz očesa mi je pirlala solza ljubezni
in hvaležnosti in je kamla na koščno roko.....

Tistar Radojka

Uz "Dve slike" - "Kjiva":

Trdno je oklepal z močnimi rokama nalakho raviti;
od mnogega krepkega prijemanja se svetli plušnici. Ž
odlično roko je krmaril plug, ga potiskal v zemljo, da
se je svetlo režero razrezavalo v relino kakor ostro bu-
sen nož v hleb kruha. Branjalo je brez usmiljenja in
globoko. Mogočne brarde so se valile od njega, kakor bi
padale mrtve na stran.

Učakar Judita.

Od Vaših spisov mi je najbolj pri srcu ta citat,
ki ga ponovjam ob priliki Vate šestdesetletnice:

„V duhovih nevesti mi bede, v duhovih,
ko mi dare dušo obup, si mi edina
tolaga ti, ljubezen do svete naše
domovine, ljubezen do rodne grude,
ljubezen do svojih krajev, kjer sem
brezskrbno deček igral prve igre
s sodrugi svojimi, ljubezen do milega
jezika slovenskega, v katerem mi je
govorila v duhu mladosti, seče
mi brezskrbnost majka moja....“

Lokac Opela

V šoli nam je g. profesor lepo govoril o Vašem jubileju. Posebno zanimivi so bili njegovi spomini na ure, katere je preživel z Vami. Navduševal nas je za Vaša dela. Jaz sicer rajši čitam knjige, ki opisujejo bolj stvarno stran sedanjega življenja, pa tudi zgodovinska in burna romantična dela. Vaše povesti in črtice se mi zde preveč mehke, melanholične in sanjave, vendar pa so nekatera mesta tako lepa, da jih večkrat čitam. Posebno lepo ste povedali te-le besede:

„Do danes, v tridesetih letih si videla mnogo, moja duša, žalost in radost, trpljenje in sreča, greh in čednost, sveto in nesveto v človeku. Okusila

si mnogo, nebeško sladkost in bridkost obupa
in umiranja, mnogo si mislila v tihih, samot-
nih urah.

Zato govori, moja duša!"

(Kla Poljani)

Vida Fločičar

Se pogledite tja nazaj na njo - ob vsakem koraku kriš,
ki sem krišal na njim svoje srce in njigove sčljé in njigove hrepentuje ...
In se pogledam naprej, vem: kriš ob vsakem koraku.

Ob pomladanskim večerih.

Ljarsko Majda

Tiho sem sklonil glavo nad njeno roko, počivajočo
na odiji. Poljubil sem jo p̄arko, iz očera mi je prišla
solza ljubezni in haniła na hoščenst roko.

„Mamica“ ... “

Močnik Melita.

Je Vaši šestdesetletnici, prečastiti gospod, bi vam dovoljnjem poslati kot skromno voščilke te vrstine, ki so se mi posebno globoko vtisnile v dušo:

Kdo je prečezal nov blisk od izhoda do zahoda, zavre =
sčalo ji v višavah, završelo je po dolinah, sune so sune =
le bobestno, v veliki tesnobi in gugi... se kratak, napod
zadušeno vzhlik iz pupada... in valovje je sunele sput
enakomerno, kakor je sunele od nekdaj, od nekomaj.

Tako je umela umetnost zakotora, tako klesanje
krepunenje in njegove sanjarije.

v tej artiki vidim tisto veliko ljubezen do umetnosti,
ki ji tudi vam prečastiti gospod, vohila pero pri delu,
ki ji tako ologatilo našo slovensko literaturo.

Emiljana Baabler

Pričastiti gospod!

"Kakor moje oče je moje. Polno skritih globčin in
polno velikih, neravnojavnih tajen, v veke nemirno,
v veke trepetajoče in drhteče v neutешenem in
neutešljivem brepenenju."

Batič Zalka.

živim govori; moja duša! Močna v razvetli
svoji mladosti govori močnim krepkim srcem! Tker bi
bilo žalostna, če bi ne bilo živih med nami, katerih
srca so sveža in močna, v katerih je radosti kakor
kipeče vode v nikdar usahlenu potoku gorstem... Kidel
sem radosti mnogo, ko sem žel skazi življenja, zato verujem
v njo, kakor verujem v jasno, veselo dan prvopoleten, kakor
verujem v vetra, toplote solnce, v to večno živo srce nebe,
in zemlje in vsega življenja. In če ne bo morda mnogo
radosti v teh listih, verujte v njo! Tker vera je, ki nas
kopi potakneni ino nam daje življenjske sile. Resnica

sauva je morda vsasih slabotus, a večno močna je
vera.

Graslič Lorka.

Na mnoga leta!

Leop. Marija.

Sele ko sem čitala Vaše „Tihе večere“,
se mi je popolnoma narodila Vaša mehka duša,
in šele tedaj sem Vas popolnoma razumela. Prav
radi prebivam, Vaše knjige in sanjam z Vami.

Želim Vam, da ustvarite še nekaj tako
velikih del in na mnogo let!

Zola Fleretova.

Tu ob tistem pomlarskem večeru sem obrnil oko
nazaj v prežite dni. Tu vse moje življenje se mi je zgodelo neizrecno
najhu, nepravtu in slabo. Nič nisem bil pomisen na vse, kar sem
ustvaril v njem, in nič tolažbe nisem črpal iz vsega tega....

Brijetno bi bilo biti ob takem večeru in v miru in pravdomi.
takega večera zamisliti v reke...

Stefka Seiberl.

Žilpoma je potegnil nad alejo veter. Vrhovi snežes
so vrtrepetali, veje so se predromile, se prestrašile,
kastokale in kaplakale so. In prestrašili so se maliki ob
sesti, zadržali so, kakor bi jih zadrželo. Povesili so glavo,
se preklonili nekemu nevidnemu in mogočnemu in so
kastokali in zadržali s čudenimi, tujimi glasovi.

(kolomek iz tihih večerov)

Louja Skodnik

Tih večer je, resen. Nekaj otroškega
in težkega je v tem miru, v ti resnosti,
kakor ob večerih pred smrtjo. Blizu je
noč in smrt, a cig mojega hrepnenja
je še tako slabi.

Korinšek Nada

Oti, dragi monsignore, ste kakor pedra na
Libanonu, ki upogiblja svoja trdnost kolena proti vsem
opetovanjem in nje pre je kakor lepa bela kostija.

Anica Rajner.

Prada čikam Vašio dela, ko v njih
spoznavam samo sebe.

Prigant Jelka

V māsī.

Srebro cīx svet luna līje
in svet se srecēn smehlja.
Skaz noč dehte melodije,
visk srecēgr sra.

Gande Majda

Deseti bratje, sestice desetnice smamo po
svetu, brez strehe, brez doma, v vse vetre
razkropljeni, jaguhamo in obteženi v
pečatom, ki nam ga je stisnila nesreča
in ljudi neusmiljenost, ne naša krivda,
ne naši grehi, v pečatom: tuji, begunci!

Udrič tatjana

Tudi takih večerov, kakor je bil ta na polju, ko
se poslavlja mlada duša od življenja in se išče
smrti; človeka ne porabi islahka.

Joua Brerovnik

Vse orko je tukaj, vse temno; komaj se ohreniš in že se radeneš
ob goro. T tam v svetu vse neshonino, vse nirmerno. Tu tvoja pesem ima tukaj
komaj prostora dovolj, da razpne male peruti in se dvigne majheno nad
nas; a tam punaj - kakor prsto ptica nad goro ti plana tam, jer plan, kakor
misel se širi prsto in se razliva na vse kraje - nič je ne radhrnje, nihjer ne
radene ob ovro, nihjer ji ni meje...

Triller Milena.

Kada se bavim z literaturo in tako poznam predvsem Hasa dela,
ki so nam, ženski mladini, potrebna pri sre. Dostokrat se poglobljam v
Hasa duševna razmotrivanja in mi ostaja v sre kot z lavojevo krovu
osledau citat, ki ga se ekstrat vzklikam ob Hasi šestdesetletnici z željo, da nam
še dosti svojih del naklonite.:

"Tako hodimo mi vsi - mi izgubljene ljudje naučec - v tihih nočeh
po takih belih potih... V teh nočeh se pojavlja vsa naša veličina v teh
nočeh naše duše ostajajo, v teh nočeh se naša, sicer mrtva rea stvujajo
in misli naše replante kakor jutranjega sonca vsesvetljivo
zrakbi. V teh nočeh dvigamo iz globin naših src blesce naklade."

Mirovic' Josa

Sedaj ste slavili svoj šestdeseti rojstni dan in svoj
god. Želim vam, da bi še dolgo živeli v zadovoljstvu in veselju,
da bi ostali čvrsti in zdravi in da bi nam, jugoslovanski mla-
dini dali še mnogo lepih naukov, mnogo poučenk in zabavnih
vrisov.

Ne mislite, da se vam je izneverila jugoslovanska
mladina! Ne! Se vedno radi čitamo vaše lepe knjige, še
vedno radi prebiramo knjige tako idealnega moža, kakor ste
vi!

Vše knjige so vzorne in pisane v čisti, krotki slovenščini.

V Kaših „Tihih večerih“ se ilovek tako poglubi, da občuti čar poezije
in sanj. Mene samo je spreletel oni ledeni piš, oni hudi mrz
in trsta utrujenost, ko sem čitala o ubogi vdovi Anki Slaničovi.
Obdala me je nekaka neizmerna tuga in strah, kakor uboge
malčke v temni, skromni in patohli sobi, ki so prauan čakali
svoje dobre, uboge, sklote mavnice & lepimi božičnimi darili tete
Tonike.

Ravno sedaj, ko je nas, Jugoslovane, zadela taka nesre-
ča, ko smo izgubili svoje najdražje, ko smo izgubili svojega ljubega
očeta, svojega kralja, ravno sedaj so nam potrebne lepe knjige.

Dokler to imela naša mila domovina take kulturne
delavce, take pisatelje, kakor ste Vi, se ji ni treba bati pogibelji.

Na mnoga leta!

Müller Lidija.